

A hét ikerfiú legendája

2009 július 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Szürte, a kárpátaljai kis falu Csap és Ungvár között félúton fekszik. Azt is mondhatnám, hogy véletlenül jártam itt, de gondos kísérőim nem véletlenül kanyarították erre utunkat, s nem véletlenül próbáltak keresni valakit, aki kinyitná és megmutatná a kis román kori templomot. Nem a benti kép, hanem az alkonyi surlófény által megsimogatott kinti, a templom északi falában látható XV. századi vörös márvány sírkő az, ami emlékeztetett erre az utat, ezt a helyet. Elmesélték, hogy itt nyugszik a régen kihalt Szürthey család – nevüket többféleképpen írták: Sztrithey, Zrittey, Szürtey, Szörtey – egyik tagja, akinek a legregényesebb történetét Micbán hét fia közül Tamás volt. Mivel az ő családfáját ismerjük, azt is tudjuk, hogy a templomban, a karzatfeljárónál a padlósíkban található XVI. századi vörös márvány címeres sírkő alatt Szürthey (Zrittey) III. Miklósné Máriaácss Krisztina nyugszik.

A néhai Micbánról röviden annyit kell elmondanunk, hogy állítólag II. András (1205–35) idejében a spanyolországi Aragóniából szakadt hazánkba, s innen származik Simon úr új, nyilván ragadványneve is, mivel a spanyol micpán annyit jelent, hogy földesúr. Felesége a legenda szerint hét ikerfiút szült, de „az újabb történeti kritika ezt az egész elbeszélést a mondák körébe utasította” – írja Nagy Iván. Többet tudjuk, hogy „e különös eseményt egy 1622-i halotti beszédben találjuk legegyszerűbben megírva”. Ezt Alvinczy Péter lelkész a Bethlen Gáborné fölött tartott gyászbeszédében mondta el. Elterjedéséhez hozzájárult az a ponyva, amely Tatár Péter Rege Kunyhója 9. számában jelent meg (Pest, 1857) Miczbánné vagy A koldus asszony átka címmel. Alvinczy Péter uram szerint ez a hiteles történet Ecsed várában, mások szerint a Zemplén vármegyei Purustyán várában történt. Van, aki azt állítja, hogy Erdélyben, „Egeresen, hol egy Bocskai van eltemetve, máig is él a nép ajkán e történet, mely szerint az ott folyt volna le. A kastélyban – úgy mond – mutatják a termet, hol a lakoma folyt; a mezőn a feneketlen tavat, melybe a gyermekeket vetni akarák; s megnevezik az egeresi uradalom hat faluját, melyben a hat fiú neveltetett.”

A monda arra a régi népi életszemléletre utal vissza, amely elítéli az ikerszületést, s azt nagy szégyennek tartja. Ez az ikerellenes szemlélet mutatkozik meg ebben a mondában, amely röviden arról szól, hogy a királyné/grófné paráznasággal vádol egy szegény asszonyt, aki ikreket tart a karján. Ez az asszony megátkozza magát, mondván, hogy az Úristen adjon néki hét gyermeket még ebben az évben. S valóban így is történik, de a férjének (aki a szüléskor nincs otthon) csak egyet mutat meg, vall be, a többi hatot bepólyázva, hordóba téve vízre bocsátja. Egy halász talál rá, és bár ő maga is szegény – számos gyermeke van –, felneveli. A fűri asszony viszont idővel megbánja tettét, mire romantikus körülmények között az egykor eldobott gyermekek is elkerülnek.

Ez a legenda – az említett ponyvának köszönhetően – sok helyen él. Én nemrég egy burgenlandi magyar faluból, Felsőpulyából származó gyűjtésben olvastam.

Móser Zoltán, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD

A trianoni gyalástról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

